

SKAL BEHANDLES I Utvalg	Møtedato	Saksnr
Formannskap	04.11.2020	112/20
Kommunestyret	12.11.2020	104/20

Saksbeh.:	Siri Elisabeth Nygaard Hansen	Arkiv:	19/1771	Arkivsaknr.:	K2-X43
-----------	----------------------------------	--------	---------	--------------	--------

Felles forlikråd for Kongsvingerregionen

Vedlegg:

Vurdering av etablering av felles forlikråd for kommunene i Glåmdal domssogn
Valg av medlemmer til forlikrådet 2021-2024

Rådmannens INNSTILLING

1. Kongsvinger kommune slutter seg til etableringen av et felles forlikråd for kommunene i Glåmdalen.
2. Felles forlikråd for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal etableres fra 01.01.2021 og benevnes *Forlikrådet i Glåmdal*.
3. Forlikrådet i Glåmdal vil bestå av 3 faste og 3 varamedlemmer fra 01.01.2021. Kommunene velger selv medlemmene og inngår avtale om hvilke kommuner som skal være representert når i valgperioden 2021 – 2024.
4. Forlikrådet i Glåmdal har forretningsadresse på Kongsvinger ved Kongsvinger politistasjon, dvs at rettsmøtene holdes der.

04.11.2020 Formannskap

Votering:

Innstillingen er enstemmig.

Formannskap- 112/20 Vedtak:

1. Kongsvinger kommune slutter seg til etableringen av et felles forlikråd for kommunene i Glåmdalen.
2. Felles forlikråd for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal etableres fra 01.01.2021 og benevnes *Forlikrådet i Glåmdal*.
3. Forlikrådet i Glåmdal vil bestå av 3 faste og 3 varamedlemmer fra 01.01.2021. Kommunene velger selv medlemmene og inngår avtale om hvilke kommuner som skal være representert når i valgperioden 2021 – 2024.
4. Forlikrådet i Glåmdal har forretningsadresse på Kongsvinger ved Kongsvinger politistasjon, dvs at rettsmøtene holdes der.

12.11.2020 Kommunestyret

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret- 104/20 Vedtak:

1. Kongsvinger kommune slutter seg til etableringen av et felles forliksråd for kommunene i Glåmdalen.
2. Felles forliksråd for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal etableres fra 01.01.2021 og benevnes *Forliksrådet i Glåmdal*.
3. Forliksrådet i Glåmdal vil bestå av 3 faste og 3 varamedlemmer fra 01.01.2021. Kommunene velger selv medlemmene og inngår avtale om hvilke kommuner som skal være representert når i valgperioden 2021 – 2024.
4. Forliksrådet i Glåmdal har forretningsadresse på Kongsvinger ved Kongsvinger politistasjon, dvs at rettsmøtene holdes der.

Saksopplysninger:

Forliksrådene er «meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet», jf domstoloven § 1. Forliksrådenes oppgaver og myndighet er angitt i tvisteloven kapittel 6. Selve organiseringen av forliksrådene herunder oppnevning av forliksrådets medlemmer er regulert i domstoloven § 27 og § 28.

I hver kommune skal det være et forliksråd, jf domstoloven § 27, første ledd. Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Forliksrådets medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år, jf domstoloven § 57. Departementet fremhever at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet.

Departementet understreker at valg til forliksråd ikke er valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos den som blir valgt.

Fylkesmannen har en tilsynsfunksjon ved valget av forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer, og foretar oppnevning av medlemmene og varamedlemmene. Valget av forliksrådsmedlemmer innberettes derfor til fylkesmannen. Dersom fylkesmannen finner valget lovlig, utferdiger han oppnevning for de valgte etter den rekkefølge som er fastsatt ved valget. Fylkesmannen foretar formell oppnevning av de enkelte medlemmer og varamedlemmer.

Forliksrådene skal holde møte en gang i måneden og oftere dersom saksmengden krever det. Forliksrådet kan unnlate å holde møte i juli. Forliksrådet kan også unnlate å holde møte en måned dersom det til møtet ikke foreligger saker til behandling. Møtene holdes på det sted i forliksrådsretsen som forliksrådet fastsetter, jf domstoloven § 28.

Forliksrådene betjenes av et sekretariat. Sekretariatsfunksjonen er tillagt politiet. I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. I namsfogddistrikter er namsfogden sekretariat. I politistasjonsdistrikter med sivile rettspleieoppgaver er politistasjonen sekretariat, jf

domstolloven § 27, 6. ledd.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer beslutte å ha felles forliksråd dersom kommunene samtidig er enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn, jf domstolloven § 27, 7. ledd.

Pr i dag har Kongsvingerregionens kommuner hvert sitt forliksråd. Pr i dag er det fem forliksråd i Glåmdal domssogn:

- Forliksrådet i Grue
- Forliksrådet i Eidskog
- Forliksrådet i Kongsvinger
- Forliksrådet i Nord-Odal
- Forliksrådet i Sør-Odal

Forliksrådene skal i utgangspunktet holde møte en gang per måned og oftere dersom saksmengden tilsier det. Dette innebærer i praksis 10-11 møter årlig grunnet rettsferien i juli.

De fem forliksrådene har til sammen 30 forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer. Tabellen under viser oversikt over totalt registrerte forliksklager til de ulike forliksrådene i Glåmdal, hvor mange av disse sakene som endte opp med meklingsmøter og hvor mange møtedager hvert forliksråd har gjennomført i 2019.

Forliksråd	Antall saker totalt	Antall saker m/møter	Antall møtedager
Forliksrådet i Grue	107	15	9
Forliksrådet i Eidskog	105	18	7
Forliksrådet i Kongsvinger	338	34	11
Forliksrådet i Nord-Odal	102	7	3
Forliksrådet i Sør-Odal	158	6	5
Sum	810	80	35

Erfaring viser at de færreste sakene blir behandlet som møtesaker i forliksrådet. I 2019 endte kun 10% av sakene opp med meklingsmøter. Resten av sakene blir avgjort ved dom der skyldner har erkjent kravet eller ved fraværdom som utgjør den største delen av sakene.

Ved samling til ett forliksråd i Glåmdal vil en kunne redusere fra dagens 35 møter til ca 20 møter i året, og fortsatt ha god kapasitet til å gjennomføre de meklingsmøter det er behov for.

Politidirektoratet oppfordret allerede i 2010 politidistriktene om å ta opp spørsmålet om felles forliksråd med kommunene. Direktoratet henviser til positive effekter som høyere kompetanse og lavere kostnader.

Kommunestyrene i de fem kommunene bes nå om å ta stilling til om det skal opprettes ett felles forliksråd.

Vurdering

Det fremgår av tvisteloven § 6-1 at formålet med behandlingen i forliksrådet er å bidra til enkel, effektiv og rimelig tvisteløsning gjennom meglings eller domsavsigelse.

Opprettelse av ett felles forliksråd for de fem kommuner synes å bidra til dette formål. Det viktigste argumentet for en sammenslåing er økt kvalitet og dermed økt rettsikkerhet for

partene. De aktuelle medlemmene vil få en større saksportefølje. Dette vil gi dem mer erfaring og dermed bredere kunnskap og forståelse. Med slik økt kompetanse, vil både partenes rettssikkerhet bedres og kvaliteten på dommene som fattes bedres. Videre øker graden av likebehandling av sammenlignbare saker. Det antas også å bli enklere å rekruttere kvalifiserte og engasjerte medlemmer.

Opprettelse av ett felles forliksråd vil mest sannsynlig også medføre en raskere og enklere saksavvikling ettersom det vil avholdes hyppigere møter selv om det antakelig totalt sett blir færre møter, og at møteplanlegging blir enklere ved at sekretariatet skal kommunisere med færre medlemmer.

Videre fremstår ett forliksråd som en mer kostnadseffektiv løsning både ved at det antakelig vil avholdes færre møter, at sekretariatets arbeid med godtgjørelse også vil forenkles ved at det blir færre medlemmer å forholde seg til, og at ett råd vil operere mer effektivt ettersom kompetansen blant medlemmene vil heves. Selv om ett felles forliksråd nødvendigvis vil medføre noe lengre reisevei for flere brukere av forliksrådet og antakelig også for noen dommere, synes løsningen totalt sett mer kostnadseffektiv enn dagens ordning.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 flertall i kommunestyrene beslutte å etablere felles forliksråd. Kommunene må samtidig bli enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn, jf. domstolloven § 27, 7. ledd.

Forutsetningen er at de aktuelle forliksrådene tilhører Glåmdal domssogn (Glåmdal tingrett). Namsfogden i Innlandet ivaretar sekretariatet for alle forliksrådene i Innlandet politidistrikt, og for forliksrådene i Glåmdal er sekretærene for forliksrådene stedsplassert på Kongsvinger.

En forutsetning for å opprette ett felles forliksråd er at de fem kommunene er enige hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn.

De siste årene har det vært gjennomført flere sammenslåinger av forliksrådene i Innlandet politidistrikt, bl.a på Hedmarken og i Nord-Østerdal. Forliksrådene i Åsnes og Våler, som tilhører Sør-Østerdal domssogn har hatt felles forliksråd siden 2017.

Basert på drift av flere felles forliksråd i Innlandet politidistrikt har politiet listet opp noen fordeler knyttet til felles forliksråd:

- Økt antall saker vil gi økt kvalitet i arbeidet som gjøres
- Mer rasjonell drift av forliksrådet- én sekretær- ett forliksråd
- Mer likebehandling av sakene
- Bedre rettssikkerhet
- Færre habilitetskonflikter
- Mer effektiv behandling av sakene
- Reduserte driftskostnader
- Reduserte kurs- og kompetansehevingskostnader
- Større antall personer som kan være aktuelle som forliksrådsmedlemmer

Forliksrådet i Kongsvinger har sine møter på Kongsvinger politistasjon. Dette rommet er godt egnet for møter i et eventuelt nytt sammenslått forliksråd for Glåmdal. Her er det også godt tilrettelagt for digitale rettsmøter hvis det skulle være behov for at noen av partene eller deres medhjelpere er med via slike løsninger.

Når det gjelder eventuelle ulemper knytte til etablering av felles forliksråd peker politiet på at

reiseveien for noen av de som skal møte i forliksrådet vil kunne øke. Sett hen til saksmengde er det få som møter fysisk i forliksrådene per i dag.

Ved etablering av felles forliksråd vil samlet saksmengde øke noe og i større forliksråd vil derfor arbeidsbelastningen kunne øke for forliksrådsmedlemmene.

I tillegg kan det også oppleves som økt distanse og mindre nærhet til saker og lokale forhold, ved sentralisert felles forliksråd. Dette er imidlertid en ulempe/antakelse som ikke oppveier de mange fordeler det for øvrig er ved å opprette et felles forliksråd i regionen.

Fra høsten 2020 planlegges det med innføring av digitale løsninger for forliksrådet og dette vil endre måten forliksrådsmedlemmene samhandler seg i mellom og med forliksrådssekretæren. Det vil derfor være en fordel at forliksrådsmedlemmene har et minimum av digital kompetanse; at de kan motta og sende e-post, lese og skrive dokumenter på PC, samhandle digitalt om godkjenning av eventuelle dommer og logge seg på selvbetjeningsløsning for å registrere møte- og reisegodtgjørelse.

Det fremmes ut fra dette en likelydende sak i alle kommunene i Kongsvingerregionen.

Opprettelsen av ett felles forliksråd er samtidig avhengig av at det fattes vedtak om dette i de fem kommunestyrer.

Det foreslås etablering av et felles forliksråd i Glåmdal ved at Forliksrådet i Eidskog, Forliksrådet i Grue, Forliksrådet i Kongsvinger, Forliksrådet i Nord-Odal og Forliksrådet i Sør-Odal slår seg sammen til Forliksrådet i Glåmdal.

Endring i organisering av forliksrådet krever 2/3 flertall i kommunestyret.

Oppsummert foreslår Innlandet politidistrikt følgende endringer fra 1.1.2021:

1. Felles forliksråd for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal etableres fra 1.1.2021 og navnes Forliksrådet i Glåmdal.
2. Forliksrådet i Glåmdal vil bestå av 3 faste og 3 vara medlemmer fra 1.1.2021. Kommunene velger selv medlemmene og inngår avtale om hvilke kommuner som skal være representert når i valgperioden fra 2021-2024.
3. Forliksrådet i Glåmdal har forretningsadresse på Kongsvinger ved Kongsvinger politistasjon, dvs at rettsmøtene holdes der.